

Teja Singh and others v. State of Punjab and another 63
(M. S. Liberhan, J.)

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਵੇਖੇਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਜੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਾਸਤੀ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਐਮ ਐਸ ਲਿਬਰਹਾਨ ਅਤੇ ਐਮ ਐਲ ਕੌਲ, ਜੇ.ਜੇ.

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1995 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 3196

27 ਨਵੰਬਰ, 1995

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟੀਕਲ 226/227—ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ I ਐਕਟ, 1894—ਐਸ.ਐਸ. 11, 11-ਏ, 17— ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ— ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ 80 ਫੀਸਦੀ — ਐੱਸ. 6 ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੈਸ਼ਨ ਤੋਂ 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ. 11-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ—ਦੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪੁਰਾ ੬)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟੀਕਲ 226/227—ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894— ਐੱਸ. 11 — ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ—ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ—ਸ. 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗਣ 'ਤੇ ਅਵਾਰਡ ਗੈਰ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ। ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

(ਪੁਰਾ ੬)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਵੀ.ਕੇ. ਕਟਾਰੀਆ

ਐਮ ਸੀ ਬੇਰੀ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐੱਮ.ਐੱਸ . ਲਿਬਰਹਾਨ, ਜੇ.

ਇਹ ਹੁਕਮ 1995 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 9006 ਅਤੇ 5349 ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(2) ਲੜੀਵਾਰ ਅਤੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਭਗ 22 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤੱਥ ਹਨ: 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। *ibid* ਐਕਟ. 6 ਜੂਨ 1992 ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1993/3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , 1993, ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਯਨ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਅੱਗੇ 3 ਜੂਨ, 1994 ਨੂੰ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਵਾਰਡ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ , ਕਿਉਂਕਿ ਅਵਾਰਡ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਕਵਾਇਰ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਥੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਯਮ 41 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੰ. 28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜ ਜੋ ਯੂਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“XXXX ਜੇਕਰ ਅਵਾਰਡ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਾਰਡ, ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਾਰਕੰਡੇ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਲ ਬੋਰਡ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ ਹੈ. XXXX”।

ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(4) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ

Teja Singh and others v. State of Punjab and another 65
(M. S. Liberhan, J.)

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿੰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , 80 ਫੀਸਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਤੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(5) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਸਤੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:

“ਸੈਕਸ਼ਨ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) 1994 (2) ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਲੈਡ ਲਾਅਜ਼ ਰਿਪੋਰਟਰ 527.

(2) ਜੇਟੀ 1993 (5) ਐਸਸੀ 385.

ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ। ਆਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜੇ ਵੀ ਗੋਵਰਨਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 17(1) ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17(1) ਇੰਨੀਆਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 11-ਏ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ”

It ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 (1), ਸੈਕਸ਼ਨ 11- ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। A ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦੇਣ। ”

(6) ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 1 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ 1 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। , ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ **ਬਨਾਮ** ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੀ. ਐੱਸ. ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ.) 67

ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ , ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

(7) ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੀ. , ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 1993 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਉਗਲ ਉਠਾਏ ਬਿਨਾਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਅਵਾਰਡ ਉਚਾਰਨ , ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(8) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ/ਕਾਨੂੰਨ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਨ, ਭਾਵ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 11-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ - ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਵਾਰਡ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖੁੰਝ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਜੀ.ਐਸ. ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ THB ਚਲਾਪਤੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1995 ਦਾ CWP ਨੰ. 12478।

29 ਨਵੰਬਰ, 1995

ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਆਰਟੀਕਲ 226/227 —ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ
1995 ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ - ਧਾਰਾ 2 (iv) – ਰਹਿਮ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ